

AKADEMİK YAZMA ALANINDAKİ MAKALELERDE KULLANILAN ANAHTAR SÖZCÜKLERİN BAŞLIK VE ÖZETLE EŞLEŞMELERİNİN SİSTEMATİK İNCELENMESİ*

Mustafa Onur KAN

Doç. Dr., Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, Hatay, Türkiye
mustafaonurkan@gmail.com
Orcid ID: 0000-0001-8319-0791

Abdurrahman Yiğit GEBEN

Öğretmen, Millî Eğitim Bakanlığı, Hatay, Türkiye
yigitgben97@gmail.com
Orcid ID: 0000-0002-5596-876X

Selim ONAY

Şube Müdürü, Millî Eğitim Bakanlığı, Mersin, Türkiye
selimonay@windowslive.com
Orcid ID: 0009-0009-4354-989X

Makale Geliş Tarihi: 22/11/2023

Makale Kabul Tarihi: 03/12/2023

Makale Türü: Araştırma Makalesi

Atıf: Kan, M.O., Yiğit, A. Y. ve Onay, S. (2023). Akademik yazma alanındaki makalelerde kullanılan anahtar sözcüklerin başlık ve özetle eşleşmelerinin sistematik incelenmesi. *Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 20(52), 231-242.

Öz

Bu çalışmanın amacı, akademik yazma alanındaki araştırma makalelerinde kullanılan anahtar sözcüklerin sıklıklarının belirlenmesi ve anahtar sözcüklerin başlık ve özetle eşleşmelerinin incelenmesidir. Çalışmada, temel nitel araştırma modeli kullanılmıştır. İncelenen makalelere ulaşmak için öncelikle akademik yazmaya dair terimler belirlenmiştir. Söz konusu terimlerle DergiPark'ta yapılan taramalarla 101 araştırma makalesine ulaşılmış ve çalışma kapsamındaki makalelerde yer alan 446 anahtar sözcük değerlendirilmiştir. Çalışmada veriler doküman analizi ile toplanmıştır. Elde edilen verilerin çözümlenmesinde betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. İncelenen araştırma makalelerinde en fazla kullanılan anahtar sözcüğün "akademik yazma" olduğu belirlenmiştir. Ayrıca çalışmalarda kullanılan anahtar sözcüklerin – birkaç anahtar sözcük dışında- genel olarak sıklığının az olduğu tespit edilmiştir. Anahtar sözcüklerin büyük bir kısmının –farklı kategorilerden olmakla birlikte- başlık ve özetle eşleştiği sonucuna ulaşılmıştır. Anahtar sözcüklerin hem başlık hem özetle eşleşmesinde en sık görülen

- Bu çalışmada "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi" kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan "Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler" başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

- Bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve / veya yayınlanmasına ilişkin herhangi bir potansiyel çıkar çatışması beyan edilmemektedir.

- Araştırma katılımcılardan veri toplanmasını gerektiren nitel ya da nicel yaklaşımlarla yürütülmediği; deneysel ya da diğer bilimsel amaçlarla insan ya da hayvan kullanılmadığı; klinik çalışma olmadığı; kişisel verileri içermediğinden etik kurul onayı alınmamıştır.

kategorinin tam eşleşen, en az görülen kategorinin ise tamamı sunulan olduğu belirlenmiştir. Benzer şekilde varyant ve kısmi eşleşen kategorilerinin hem başlık hem özetle yakın oranda olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte, eşleşmeyen kategorisinin başlık ve özetdeki oranlarının farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Akademik yazma, anahtar sözcükler, araştırma makaleleri*

A SYSTEMATIC INVESTIGATION OF THE MATCHING OF KEYWORDS WITH THE TITLE AND ABSTRACT USED IN ARTICLES IN THE FIELD OF ACADEMIC WRITING

Abstract

The aim of this study is to determine the frequencies of keywords used in research articles in the field of academic writing and to examine the matches of keywords with the title and abstract. The basic qualitative research model was used in the study. In order to reach the analyzed articles, firstly, terms related to academic writing were defined. With the searches made in DergiPark with the terms in question, 101 research articles were reached and 446 keywords in the articles within the scope of the study were evaluated. In the study, data were collected through document analysis. Descriptive analysis technique was used to analyze the obtained data. It was determined that the most used keyword in the research articles examined was "academic writing". In addition, it was defined that the frequency of the keywords used in the studies -except for a few keywords- was generally low. It was concluded that most of the keywords -albeit from different categories- matched with the title and abstract. It was revealed that the most common category for matching keywords with both the title and abstract was an exact match and the least common category was all present. Similarly, variant match and partial match categories were found to be close in both the title and abstract. However, it was concluded that the rates of the no match category in the title and summary differed.

Keywords: *Academic writing, keywords, research articles*

Giriş

Bilimsel metinler, akademik yazma alanının temel kavramlarından biridir. Bilimsel metinler; bilimsel bilgi üreten ve üretilen bu bilgileri paylaşmayı sağlayan, genel anlamda bilime özel anlamda da ilgili bilim dalına katkı bulunan metin türleridir (Kan, 2017). Söz konusu metinlerde olgusal bilgi sunumu yapılır (Uzun, 2007). Bilimsel metinlerde tanıtıcı birimler ve temel bölümler bulunmaktadır. Temel bölümler; giriş, yöntem, bulgular, tartışma, sonuç bölümlerinden oluşmaktadır. Tanıtıcı birimlerde ise başlık, özet ve anahtar sözcükler yer almaktadır.

Tanıtıcı birimlerden olan anahtar sözcükler, tam metnin küçük ölçekli bir versiyonunu oluşturur, çalışmanın içeriğini ve amacını temsil eder ve ayrıca ait olduğu makalenin okuyucu tarafından seçilmesini/alıntılanmasını sağlayan merkezi bir kavramdır (Shokri vd., 2022). Zira bir makalenin anahtar sözcükleri –başlık, yazar/lar ve özet ile birlikte- söz konusunu makalenin kimliği ve vitrini gibidir (Turan ve Dolgun, 2021). Anahtar sözcüklerin temel amacının araştırmacıların alanyazın taramasında ilgili çalışma ile karşılaşmalarını sağlamak olduğu düşünüldüğüne kullanılacak anahtar sözcüklerin çalışmayı tam olarak yansıtmaları gerekmektedir (Kan, 2017).

Bir çalışmanın konu alanını ve konuyu ele almasını yansıtan öğelerden olan anahtar sözcükler aracılığıyla yapılan taramalar, çok sayıda çalışmanın yer aldığı alanyazından araştırmacıya kendini ilgilendiren çalışmalara ulaşma olanağı tanır (Cin Şeker, 2020b). Hartley ve Kostoff (2003: 433), anahtar sözcüklerin genellikle şu işlevleri olduğunu ileri sürmektedir:

• Okuyucuların araştırma makalesinin kendi alanlarına uygunluğuna karar vermesine olanak tanır.

• Okuyuculara web tabanlı aramalarda aynı veya benzer konulardaki diğer makaleleri bulmaları için kullanacakları uygun terimleri sağlar.

• Dizin oluşturucuların ve editörlerin ilgili materyalleri bir araya getirmelerini sağlar.

• Editörlerin ve araştırmacıların zaman içinde bir disiplinde meydana gelen değişiklikleri belgelemelerine olanak tanır.

Anahtar sözcüklerin -yukarıda anılan işlevleri göz önünde bulundurulduğunda- özellikle dijital ortamlar ve dijital araçlar ile bilimsel metin yazarlarına, okuyuculara, araştırmacılara, editörlere, dizin oluşturuculara önemli katkılar ve kolaylıklar sunduğu söylenebilir. Bilimsel metnin yazarı, anahtar sözcüklere karar verme sürecinde oldukça dikkatli davranmalıdır, zira yanlış belirlenen ve araştırma konusuna uygun olmayan anahtar sözcükler, araştırmacılar için zaman kaybına neden olabilir (Sevim ve İşcan, 2012). Böylelikle doğru anahtar sözcükler belirlenerek diğer araştırmacıların ilgili yayına ulaşabilmeleri sağlanır.

Alanyazında, anahtar sözcüklerin başlık ve özetle eşleşmelerini inceleyen çalışmalarda (Ör. Shokri vd., 2022), Strader (2009) tarafından ileri sürülen anahtar sözcük eşleşme sınıflandırması temel alınmaktadır. Strader'ın sınıflandırmasında tam eşleşen, tamamı sunulan, kısmi eşleşen, varyant ve eşleşmeyen olmak üzere beş seçenek bulunmaktadır. Anahtar sözcüklerin tamamı, başlıkta/özette yer almışsa tam eşleşen; yer almamışsa eşleşmeyen olarak değerlendirilmektedir. Ad öbeği olan anahtar sözcüklerde, öbekteki sözcüklerden en az biri başlıkta/özette yer alıyorsa kısmi eşleşen; öbekteki sözcüklerin tamamı başlıkta/özette yer almasına karşın sırası farklı ise tamamı sunulan (Ör. İngilizce akademik yazma/Akademik İngilizce yazma) olarak sınıflandırılmaktadır. Anahtar sözcük farklı bir şekilde başlıkta/özette yer alırsa da varyant (Ör. Sözcüğün tekil-çoğul olma durumu, kısaltmalar) olarak değerlendirilmektedir (Shokri vd., 2022).

Alanyazında, Türkçe eğitimi ile ilgili bilimsel çalışmaların anahtar sözcüklerini inceleyen araştırmalar (Sevim ve İşcan, 2012; Erdem vd., 2015; Küçük ve Kaya, 2018; Cin Şeker, 2020a; Cin Şeker, 2020b) bulunmakla birlikte akademik yazma alanındaki bilimsel metinlerin anahtar sözcüklerine odaklanan bir araştırmaya rastlanılmamıştır. Ayrıca söz konusu çalışmalarda daha çok anahtar sözcüklerin sıklıkları ve konu alanı dağılımları incelenmiştir. Mevcut araştırmada ise anahtar sözcüklerin sıklıklarının yanı sıra anahtar sözcükler ile başlığın ve anahtar sözcükler ile özetin eşleşmeleri de ele alınmıştır. Bununla birlikte çalışmanın; akademik yazma alanındaki anahtar sözcüklerin incelenmesiyle –bilimsel çalışmaların giderek arttığı ancak yeterli olmadığı- akademik yazma alanındaki mevcut konu eğilimlerine dair de fikir verebileceği düşünülmektedir.

Bu araştırmanın temel amacı, akademik yazma alanındaki araştırma makalelerinde kullanılan anahtar sözcüklerin sistematik incelenmesidir. Bu temel amaç doğrultusunda araştırmanın alt amaçları şunlardır:

Akademik yazma alanındaki makalelerde kullanılan anahtar sözcüklerin;

- Sıklıklarının belirlenmesi,
- Başlık ve özet ile eşleşmelerinin incelenmesidir.

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Akademik yazma alanındaki araştırma makalelerinde yer alan anahtar sözcüklerin sistematik olarak incelendiği bu çalışmada temel nitel araştırma modeli (Merriam, 2018) kullanılmıştır. Nitel araştırma genel olarak görüşme, gözlem ve doküman analizi gibi veri toplama

yöntemlerinin kullanıldığı ve algıları-olayları doğal ortamında bütüncül ve gerçekçi bir biçimde ortaya koyan bir araştırma yöntemidir (Şimşek ve Yıldırım, 2021).

İncelenen Makaleler

Araştırma kapsamında incelenen makalelere ulaşmak için öncelikle akademik yazmaya dair terimler belirlenmiştir. Bu süreçte akademik yazma alanında uzman bir öğretim üyesinden görüş alınmıştır. Söz konusu terimler Tablo 1’de sunulmaktadır:

Tablo 1. Akademik yazmaya dair terimler

		Terim	
Akademik metin	Akademik yazma	Başlık	Makale
Akademik okuma	Alıntı	Bildiri/tebliğ	Özet/öz
Akademik okuryazarlık	Araştırma yazısı/yazıları	Bilimsel söylem	Tez
Akademik söylem	Atıf	Bilimsel yazı	Tür Analizi/çözümlemesi
Akademik yazı	Bilimsel metin	Gönderim	Üstsöylem/üst söylem

Tablo 1’de yer alan terimlerle DergiPark’ta 04.10.2023 - 22.10.2023 tarihleri arasında tarama yapılmıştır. Çalışma, DergiPark’ta yer alan ve araştırma makalesi türündeki çalışmalarla sınırlandırılmıştır. Yapılan tarama sonrasında ulaşılan makaleler akademik yazma alanına ait olup olmama durumları açısından akademik yazma alanında uzman bir öğretim üyesi tarafından incelenmiştir. Toplamda 101 makaleye ulaşılmış ve çalışma kapsamında söz konusu makalelerdeki anahtar sözcükler değerlendirilmiştir.

Verilerin Toplanması

Bu çalışmada veriler doküman analizi ile toplanmıştır. Nitel araştırma yönteminde doğrudan görüşme ve gözlemin yapılamayacağı durumlarda veya yapılan araştırmanın geçerliliğini artırmak için yazılı ve görsel dokümanlar araştırmaya dahil edilir. Doküman incelemesi, araştırılmak istenen olgular/vakalar hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar (Şimşek ve Yıldırım, 2021).

Çalışmada, anahtar sözcüklerin sıklıklarının yanı sıra Strader (2009) tarafından ileri sürülen anahtar sözcük eşleşme sınıflandırması temel alınarak belirlenen anahtar sözcüklerin başlık ve özetle eşleşmeleri de incelenmiştir.

Verilerin Çözümlemesi

Araştırmada elde edilen verilerin çözümlemesinde betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Verilerin önceden belirlenen temalara göre özetlenip yorumlandığı betimsel analizin amacı, bulguların düzenlenmiş ve yorumlanmış bir şekilde okuyucuya sunulmasıdır (Şimşek ve Yıldırım, 2021). Çalışmada incelenecek makalelere öncelikle M1, M2 şeklinde kod verilmiştir. Daha sonra makalelerde yer alan anahtar sözcüklerin sıklıkları ile başlık ve özetle eşleşmeleri incelenip betimlenmiştir.

Araştırmanın inandırıcılığını artırmak amacıyla (bkz. Merriam, 2018) uzman değerlendirme toplantısı gerçekleştirilmiştir. Elde edilen veriler, akademik yazma alanında uzman bir öğretim üyesi tarafından değerlendirilmiş ve elde edilen verilere dair tam bir görüş birliğine ulaşılmıştır.

Bulgular

Anahtar Sözcüklerin Sıklığına İlişkin Bulgular

İncelenen makalelerde 309'u farklı olmak üzere toplam 446 anahtar sözcük tespit edilmiştir. Sıklığı birden fazla olan 47 anahtar sözcük Tablo 2'de gösterilmektedir.

Tablo 2. Makalelerdeki anahtar sözcüklerin sıklığına göre dağılımı

Anahtar sözcük	f	Anahtar sözcük	f	Anahtar sözcük	f
Akademik yazma	41	Lisansüstü tezler	3	İngiliz dili eğitimi	2
Akademik yazım	10	Özetler	3	İntihal	2
Akademik Türkçe	6	Sözbilimsel yapı	3	Makale	2
Akademik yazı	6	Tez	3	Makale özeti	2
Türkçe eğitimi	6	Vurgulayıcılar	3	Ölçek geliştirme	2
Üstsöylem	6	Yabancı dil olarak Almanca	3	Tür	2
Akademik okuryazarlık	5	Yazma becerisi	3	Türkçe	2
Özet	5	Yüksek lisans tezi	3	Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi	2
Akademik söylem	4	Adım	2	Uygulamalı dilbilim	2
Araştırma makaleleri	4	Akademik yazma becerileri	2	Üstsöylem belirleyicileri	2
Öğretmen adayları	4	Bilimsel metin	2	Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi	2
Tür analizi	4	Derlem dilbilimi	2	Yazar duruşu	2
Yazma eğitimi	4	Doktora	2	Yazma	2
Akademik metin	3	Doktora tezleri	2	Yüksek lisans	2
Kaçınsamalar	3	Etkileşimli üstsöylem belirleyicileri	2	Yükseköğretim	2
Lisansüstü eğitim	3	Hareket	2		

Tablo 2'de incelenen makalelerde en sık kullanılan anahtar sözcüğün "akademik yazma" olduğu görülmektedir. Çalışmalarda en sık kullanılan diğer bir anahtar sözcüğün de "akademik yazım" olduğu belirlenmiştir. "Akademik Türkçe", "akademik yazı", "Türkçe eğitimi" ve "Üstsöylem" anahtar sözcüklerinin ise 6 kez görüldüğü tespit edilmiştir. Tablo 2'de yer

verilmeyen ve yalnızca bir makalede görülen 262 anahtar sözcük bulunmaktadır. Söz konusu anahtar sözcükler şunlardır:

21. yüzyıl becerileri, açıklama, açıklama, açıklama ve kaynağı belirtilmemiş kopyalama, akademik amaçlı İngilizce, akademik amaçlı Türkçe öğretimi, akademik dil, akademik dil becerileri, akademik İngilizce, akademik makale başlıkları, akademik metin yazma, akademik metin yeterliliğinin geliştirilmesi, akademik metinler, akademik okuma-yazma, akademik tartışma kültürü, akademik yayın, akademik yazma bloğu, akademik yazma bloğu ölçeği, akademik yazma eğitimi, akademik yazma sosyalleşmesi, akademisyenler, algı, alıntı yapma, Almanca öğretmenliği, Almanca öğretmenliği eğitimi, ana dilde akıcılık, ana dili eğitimi, ana dili İngilizce olan ve ana dili İngilizce olmayan lisansüstü öğrenciler, anahtar sözcük, analitik dereceli puanlama anahtarı, araştırma alanı yaratma modeli, araştırma disiplinleri, akademik makaleler, araştırma makalesi, araştırma makalesi özetleri, art zamanlı inceleme, aşama, aşamalar analizi, atıf çözümlemesi, atıflar, bakış açısı, başlık, başlık bilimi, betimsel analiz, bildiri özeti, bilgi kip belirteçleri, bilgi kipliği, bilim dili, bilimsel makaleler, bilimsel söylem, bilimsel toplantı, bilimsel yazı, bilimsel yazma, birinci dil olarak İngilizce konuşucuları, Brezilyalı yüksek lisans öğrencileri, bulgular bölümü, cinsiyet, Covid- 19 pandemisi, cümle açılışları, cümle çeşitliliği, çatı, çerçeve belirleyicileri, çok sözcüklü yapılar, dağıtım, danışmanlık, değerlendirici bu 'that', değişken, deneyimsiz Türk akademik yazarlar, dergi, dergi makaleleri, derlem, derlem analizi, derlem çalışmaları, derlem temelli araştırma, dijital dönüt, dijital okuryazarlık, dijital teknoloji, dilbilim, dilde akıcılık, doktora tezi, dönüt, düzeltme süreci, edilgen yapı, editöre mektup, Edmodo, eğitim, eğitim araştırma makaleleri, eğitim araştırmaları, eğitim yönetimi, eleştirel okuryazarlık, etkileşim, etkileşimsel boyutlu üstsöylem belirleyicileri, etkileşimsel üstsöylem belirleyicileri, eylem araştırması, fen bilimleri, geçerlik, geçerlik ve güvenilirlik, geri bildirim, giriş, giriş bölümü, gömülü ki-cümleler, görüşme, gösterim ögesi, gösterim teorisi, güçlükler, güvenilirlik, hareket analizi, hareket yapısı analizi, hata çözümlemesi, hemşirelik, Hyland'ın modeli, içerik analizi, ihtiyaç analizi, ikili karşılaştırma yöntemi, ikinci dil edinimi, ikinci dil lisansüstü öğrencileri, ikinci dil olarak İngilizce konuşan Türkler, ikinci dil olarak İngilizce konuşucuları, ikinci/yabancı dil, iletişim becerileri, ilişki belirteçleri, ilkeler, indirgeme, İngilizce akademik yazma, İngilizce dili, İngilizce eğitimi, İngilizce öğretmen adayları, İngilizce söyleyiş biçimi, İngilizce yazan deneyimsiz Türk yazarlar, İngilizceyi yabancı dil olarak öğrenen Arap lisansüstü öğrenciler, İngilizceyi yabancı dil olarak öğrenen Arap öğrenciler, İngilizce yazma, intihal belirleyiciler, isimsiz hakem değerlendirmesi, işlev, kaçınma ifadeleri, kalıp sözler, kelime bazlı eşdizim, kendini anma, kip, kip fiiller, kiplik, kişiler arası üstsöylem belirleyicileri, kitap incelemesi, kod yorumları, konferans bildirimleri, lisans araştırma deneyimi, lisansüstü, lisansüstü düzeyde yazma, lisansüstü öğrenci, lisansüstü öğrenciler, lisansüstü programlar, lisansüstü programları, lisansüstü tez, lisansüstü türler, literatür incelemesi, makale özetleri, makaleler, mesleki gelişim, metafor, metin bağdaşıklığı, metin bölütleri, metin tutarlılığı, metot, morfolojik farkındalık, nitel, nitel araştırma, noktalama, okuryazarlık, orman ekonomisi, öğrenen derlemi, öğretmen, öğretmen yetiştirme programı, ölçekleme, ölçme aracı geliştirme, örnekleme, örneklendirme, öz değerlendirme, öz-yeterlik, özet metin, özet yazma, özgünlük, Pho'nun modeli, RA özetleri, rehberlik ve psikolojik danışmanlık, retorik, retorik hareketler, sal biçimbirimi, sanat, seçmeli ders olarak "akademik Almanca", sesli düşünme protokolleri, sınıf düzeyi, sistemik derleme, sistemik inceleme, sistemik fonksiyonel dilbilim, sonuç bölümü, sonuç ve öneriler, sosyal bilimler, sosyal bilimler araştırma makaleleri, söylem, söylem analizi, söz varlığı, sözbilim, sözbilimsel yapılar, sözcük, sözcük eşdizimi, sözcük öbeği, sözcük öğretimi, sözcük sıklığı, sözcüksel öbek, süreç odaklılık, tanıtlayıcılar, tarih konulu akademik makale başlıkları, tartışma bölümü, teknoloji yeterliği, teşekkür bölümü, tez danışmanı, tez önerisi, tez özetleri, tez süreci, tez yazım kılavuzu, tez

yazma, Turnitin, tutum belirleyicileri, tutum yapıları, tür çözümlemesi, tür temelli öğretim, Türk yazarlar, Türkçe akademik söylem, Türkçe öğretmeni adayları, Türkçe öğretmenliği, Türkiye bağlamı, uluslararası öğrenciler, USOS, uygun tasarımlar, uzaktan eğitim, üretimsel kelime bilgisi, üstsöylem belirleyici, üstsöylem belirleyicisi, üstsöylem belirteçleri, üstsöylem isimleri, üstsöylemsel adlar, V. hal denklemi, virgüleme, yabancı dil olarak İngilizce, yabancı dil olarak İngilizce yazı yazma, yabancı dil olarak Türkçe, yabancı dil öğretimi, yabancı/ikinci dil olarak Türkçe öğretimi, yabancılara Türkçe öğretimi, yazar rehberi, yazar sesi, yazma becerileri, yazma ihtiyacı, yazma zorlukları, yerli ve Türk akademik yazarlar, yetenek, yöntem bölümü, yumuşatma, yüksek lisans tez özleri, yüksek lisans tezleri, yüz yüze eğitim.

Anahtar Sözcüklerin Başlık ile Eşleşmesine İlişkin Bulgular

İncelenen araştırma makalelerinde kullanılan anahtar sözcüklerin başlıkla eşleşmesine ilişkin bulgular Tablo 3'te sunulmaktadır.

Tablo 3. Anahtar sözcüklerin başlık ile eşleşmesi

Eşleşme Kategorisi	f	%
Tam eşleşen	137	30,72
Tamamı sunulan	14	3,14
Varyant	86	19,28
Kısmi eşleşen	97	21,75
Eşleşmeyen	112	25,11
Toplam	446	100

Tablo 3'e göre incelenen makalelerdeki anahtar sözcüklerin en sık tam eşleşen kategorisine dair olduğu görülmektedir. Tamamı sunulan kategorisinin ise en az sıklığa sahip olduğu belirlenmiştir. Varyant ve kısmi eşleşen kategorilerinin de birbirine yakın oranda görüldüğü tespit edilmiştir. Tabloya genel olarak bakıldığında anahtar sözcüklerin büyük bir kısmının –farklı kategorilerden olmakla birlikte- başlıkla eşleştiği görülmektedir. Bununla birlikte, anahtar sözcüklerin yaklaşık dörtte birinin başlıkla eşleşmediği, yani eşleşmeyen kategorisinde yer aldığı belirlenmiştir.

Anahtar Sözcüklerin Özet ile Eşleşmesine İlişkin Bulgular

İncelenen araştırma makalelerinde kullanılan anahtar sözcüklerin özetle eşleşmesine ilişkin bulgular Tablo 4'te gösterilmektedir.

Tablo 4. Anahtar sözcüklerin özet ile eşleşmesi

Eşleşme Kategorisi	f	%
Tam eşleşen	208	46,64
Tamamı sunulan	20	4,48
Varyant	90	20,18
Kısmi eşleşen	102	22,87
Eşleşmeyen	26	5,83
Toplam	446	100

Tablo 4’te en fazla sıklığa sahip olan kategorinin tam eşleşen olduğu görülmektedir. Kısmi eşleşen ve varyant kategorilerinin birbirine yakın oranda görüldüğü belirlenmiştir. Tamamı sunulan kategorisinin ise en az sıklığa sahip olduğu tespit edilmiştir. Tabloya genel olarak bakıldığında anahtar sözcüklerin büyük bir kısmının –farklı kategorilerden olmakla birlikte- özetle eşleştiği görülmektedir. Bununla birlikte, az sayıda anahtar sözcüğün özetle eşleşmediği, yani eşleşmeyen kategorisinde yer aldığı belirlenmiştir.

Tartışma ve Sonuç

Anahtar sözcükler bir çalışmayı nispeten benzer diğer çalışmalara göre ulaşılabilirlikte ön plana çıkaran unsurlardan biridir. Yazarlar kendi çalışmalarını okuyucuların aradığında bulabilmeleri için birkaç sözcük ile kategorize ederler. Bu önemli bir durumdur, çünkü araştırmacılar taramalarını genelde anahtar sözcük üzerinden yaparlar ve bu da yazarın çalışmasının okunmasına olanak sağlar. Hartley ve Kostoff (2003) da çalışmalarda anahtar sözcüklerin dikkatli seçilmesinin makalenin okunma olasılığını artırdığını ve yazar alıntı bibliyometriklerini potansiyel olarak iyileştirdiğini belirtmektedir. Bu çalışmada, bilimsel metin oluşturma sürecinin önemli bir parçası olan anahtar sözcükler ele alınmıştır.

Akademik yazma ile ilgili belirlenen terimlerle DergiPark sitesinde yapılan tarama sonucunda ulaşılan 101 araştırma makalesindeki toplam 446 anahtar sözcük incelenmiştir. Çalışmalarda en fazla kullanılan anahtar sözcüğün “akademik yazma” olduğu belirlenmiştir. Buradan hareketle incelenen makalelerin yazarlarının çalışmalarına dair kapsayıcı bir üst terimi anahtar sözcük olarak kullanma eğiliminde oldukları söylenebilir. Benzer şekilde Cin Şeker (2020b), dinleme ve konuşma becerilerine yönelik lisansüstü tezlerin anahtar sözcüklerini incelediği çalışmasında dinleme becerisinde en sık kullanılan anahtar sözcüğün “dinleme becerisi” olduğu, konuşma becerisinde en sık kullanılan anahtar sözcüğün ise “konuşma becerisi” olduğu sonucuna ulaşmıştır. Çalışmalarda kullanılan birkaç anahtar sözcük dışında anahtar sözcüklerin genel olarak sıklığının az olduğu söylenebilir. Bunun nedeni yazarların inceledikleri konuların farklı olması ve bu yüzden konularına özgü anahtar sözcük tercih etmeleriyale açıklanabilir.

Anahtar sözcüklerin başlık ile eşleşme durumları incelendiğinde genel olarak anahtar sözcüklerin büyük bir kısmının –farklı kategorilerden olmakla birlikte- başlıkla eşleştiği tespit edilmiştir. Anahtar sözcükler ile başlığın eşleşmesine dair en sık görülen kategorinin tam eşleşen, en az görülen kategorinin ise tamamı sunulan olduğu belirlenmiştir. Varyant ve kısmi eşleşen kategorilerinin de birbirine yakın oranda görüldüğü (anahtar sözcüklerin yaklaşık beşte biri) tespit edilmiştir. Benzer şekilde alanyazındaki çalışmalarda (Strader, 2009; Schwing vd., 2012; Shokri vd., 2022) da en sık görülen iki kategori eşleşmeyen ve tam eşleşendir. Araştırma sonuçlarına benzer olarak Shokri ve diğerlerinin çalışmasında da anahtar sözcükler ile başlığın eşleşmesinde en az görülen kategori tamamı sunulandır. Bununla birlikte, azımsanmayacak sayıda anahtar sözcüğün (anahtar sözcüklerin yaklaşık dörtte birinin) başlıkla eşleşmediği, yani eşleşmeyen kategorisinde yer aldığı tespit edilmiştir. Başlıklar –doğası gereği- sınırlı sözcük sayısına sahip olduğu için (Strader, 2009) bazı anahtar sözcükler başlıkta yer almamakta ve eşleşmeyen kategorisinde olmaktadır. Ayrıca bu durumun yazar tercihi olduğunu da belirtmek gerekmektedir, zira Shokri ve diğerlerinin belirttiği gibi eşleşen kategorisinin eşleşmeyen kategorisine üstünlüğü bulunmamaktadır.

Anahtar sözcüklerin özetle eşleşme durumları incelendiğinde başlıkla olduğu gibi genel olarak anahtar sözcüklerin büyük bir kısmının –farklı kategorilerden olmakla birlikte- özetle eşleştiği belirlenmiştir. Anahtar sözcükler ile özetin eşleşmesine dair en sık görülen kategorinin tam eşleşen, en az görülen kategorinin ise tamamı sunulan olduğu tespit edilmiştir. Benzer

şekilde, Shokri ve diğerlerinin (2022) çalışmasında da en çok görülen kategorinin tam eşleşme, en az görülenin ise tam sunulan olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Kısmi eşleşen ve varyant kategorilerinin de birbirine yakın oranda görüldüğü (anahtar sözcüklerin yaklaşık beşte biri) belirlenmiştir. Bununla birlikte, az sayıda anahtar sözcüğün özetle eşleşmediği, yani eşleşmeyen kategorisinde yer aldığı tespit edilmiştir. Özet metnin uzunluğu (Strader, 2009), eşleşmeyen kategorisinin oldukça az olması sonucunu oluşturmaktadır.

Anahtar sözcüklerin başlık ve özetle eşleşme durumları karşılaştırıldığında anahtar sözcüklerin büyük bir kısmının –farklı kategorilerden olmakla birlikte- başlık ve özetle eşleştiği görülmektedir. Anahtar sözcüklerin hem başlık hem özetle eşleşmesinde en sık görülen kategori tam eşleşen, en az görülen kategori ise tamamı sunulandır. Benzer şekilde varyant ve kısmi eşleşen kategorilerinin hem başlık hem özetle yakın oranda olduğu belirlenmiştir. Başlık, özet ve anahtar sözcüklerin tamamı aynı sözcük dağarcığına sahip aynı yazarlar tarafından yazıldığı için benzerlik kaçınılmazdır (Schwing vd., 2012). Bununla birlikte, eşleşmeyen kategorisinin başlık ve özetteki oranları farklılık göstermektedir. Strader’ın (2009) de belirttiği gibi bu durum, özetin başlık kadar sınırlı olmaması ve özetle daha çok sözcüğün yer alması ile açıklanabilir.

Araştırmada elde edilen sonuçlardan hareketle aşağıdaki öneriler geliştirilebilir:

1)Mevcut araştırmada, akademik yazma alanındaki makalelerinde yer alan anahtar sözcükler incelenmiştir. Benzer şekilde farklı alanlardaki makalelerde kullanılan anahtar sözcükler incelenebilir.

2)Bu araştırmada incelenen çalışmalar “DergiPark” sitesinden ulaşılan araştırma makaleleri ile sınırlandırılmıştır. Yapılacak yeni çalışmalarda tezler incelenerek mevcut araştırmanın sonuçlarıyla karşılaştırmalar yapılabilir.

3) Hartley ve Kostoff (2003) anahtar sözcükler için bir kategori ve alt kategori listesi sunmanın, uygun anahtar sözcüklerin seçilmesine katkı sağlayacağını ileri sürmektedir. Bu bağlamda, bazı disiplinlerde olduğu gibi, Türkçe eğitimi (kategori)/ akademik yazma (alt kategori) şeklinde yazarların içinden anahtar sözcük seçebileceği bir anahtar sözcük listesi oluşturulabilir.

Kaynakça

- Cin Şeker, Z. (2020a). Ana Dili Eğitimi Dergisi’nde yayınlanan makalelerin anahtar kelimeleri üzerine betimsel bir analiz. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 8(3), 797-811. <https://doi.org/10.16916/aded.718596>
- Cin Şeker, Z. (2020b). Dinleme ve konuşma becerilerine yönelik lisansüstü tezlerin anahtar kelimeleri üzerine bir inceleme: betimsel analiz. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (19), 128-140. <https://doi.org/10.29000/rumelide.752206>.
- Erdem, M. D., Gün, M., Şengül, M. & Özkan, E. (2015). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında yazılmış bilimsel makalelerde geçen anahtar sözcüklere ilişkin bir içerik analizi. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 34(1), 213-237 <https://doi.org/10.7822/omuefd.34.1.13>
- Hartley, J., & Kostoff, R. N. (2003). How useful are ‘keywords’ in scientific journals? *Journal of Information Science*, 29(5), 433-438. <https://doi.org/10.1177/01655515030295008>
- Kan, M. O. (2017). *Akademik Yazma*. Eğiten Yayınevi
- Küçük, S., & Kaya, E. (2018). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ile ilgili hazırlanan tezlerde geçen anahtar kelimelere yönelik içerik analizi. *Journal of History Culture and Art Research*, 7(5), 442-456. <https://doi.org/10.7596/taksad.v7i5.1880>

- Merriam, B. S. (2018). *Nitel araştırma desen ve uygulama için bir rehber*. S. Turan (Çev.), Nobel Akademik Yayıncılık.
- Uzun, L. (2007). Bir proje çalışması: Bilimsel metinler, savlama eylemi ve retorik sunumlar. Y. Aksan ve M. Aksan (Edl.), *XXI. Ulusal Dilbilim Kurultayı (10-11 Mayıs 2007) Bildirileri* (ss. 328-336), Mersin Üniversitesi Yayınları.
- Schwing, T., McCutcheon, S. & Maurer, M. B. (2012) Uniqueness matters: Author-supplied keywords and LCSH in the library catalog, *Cataloging & Classification Quarterly*, 50(8), 903-928, <https://doi.org/10.1080/01639374.2012.703164>
- Sevim, O. & İşcan, A. (2012). Türkçenin eğitimi ve öğretimi alanında yapılan yüksek lisans tezlerinde geçen anahtar kelimelere dönük bir içerik analizi. *Journal of Turkish Studies*, 7(1), 1863-1873. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.3101>
- Shokri, A., Khany, R., & Aliakbari, M. (2022). Two decades of research articles keywords in corpus-based studies in International Journal of Corpus Linguistics. *Journal of Research in Applied Linguistics*, 13(1), 70-83. <https://doi.org/10.22055/RALS.2022.17426>
- Strader, C. R. (2009). Author-assigned keywords vs. Library of Congress subject headings. *Library Sources & Technical Services*, 53(4), 243-250. <https://doi.org/10.5860/lrts.53n4.243>
- Şimşek, H. ve Yıldırım, A. (2021). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.
- Turan, A. ve Dolgun, G. (2021). Bilimsel araştırma makalelerinde başlık, özet, anahtar kelimeler ve yazar bilgilerinin yazılımı. *Journal of Education and Research in Nursing*. 18(1), 77-82 <https://doi.org/10.5152/jern.2021.52244>

Extended Abstract

Introduction

Keywords, as one of the descriptive units, constitute a small-scale version of the full text, represent the content and purpose of the study, and are also a central concept that enables the reader to select the article to which they belong (Shokri et al., 2022). This is because the keywords of an article - along with the title, author(s) and abstract - are like the identity and showcase of the article in question (Turan & Dolgun, 2021). Considering that the main purpose of keywords is to enable researchers to encounter the relevant study in the literature review, the keywords to be used should fully reflect the study (Kan, 2017).

In the literature, studies examining the matching of keywords to the title and summary (e.g. Shokri et al., 2022) are based on the keyword match classification proposed by Strader (2009). In Strader's classification, there are five options: exact match, all present, partial match, variant match and no match. If all of the keywords are included in the title/abstract, they are considered as exact match; if not, they are considered as no match. For keywords that are noun phrases, if at least one of the words in the phrase appears in the title/abstract, it is classified as partial match; if all of the words in the phrase appear in the title/abstract but in a different order, it is classified as all present (e.g. English academic writing/Academic English Writing). If the keyword appears differently in the title/abstract, it is considered a variant match (e.g. singular-plural form of the word, abbreviations) (Shokri et al., 2022).

In the literature, although there are studies examining the keywords of scientific studies on Turkish education (Sevim & İşcan, 2012; Erdem vd., 2015; Küçük & Kaya, 2018; Cin Şeker, 2020a; Cin Şeker, 2020b), there is no research focusing on the keywords of scientific texts in the field of academic writing. In addition, these studies mostly examined the frequency and subject

area distribution of keywords. In the current study, in addition to the frequency of keywords, the matching of keywords with the title and the abstract were also examined. In addition, it is thought that the study can also give an idea about the current subject trends in the field of academic writing, where scientific studies are increasing but not enough, through the examination of the keywords in the field of academic writing.

The aim of this study is to determine the frequencies of keywords used in research articles in the field of academic writing and to examine the matches of keywords with the title and abstract.

Method

The basic qualitative research model was used in the study. In order to reach the analyzed articles, firstly, terms related to academic writing were determined. With the terms in question, a search was made in DergiPark between October 04-22 2023. In total, 101 research articles were reached and the keywords in these articles were evaluated within the scope of the study.

In the study, in which document analysis was used to collect the data, in addition to the frequency of keywords, the matching of the keywords with the title and abstract was examined based on the keyword matching classification proposed by Strader (2009).

Descriptive analysis technique was used to analyze the data. The articles to be analyzed in the study were first coded as M1, M2. Then, the frequencies of the keywords in the articles and their matches with the title and abstract were examined and described.

Result and Discussion

A total of 446 keywords in 101 research articles, which were reached as a result of the search on the DergiPark site with the terms determined about academic writing, were analyzed. It was determined that the most frequently used keyword in the studies was "academic writing". From this point of view, it can be said that the authors of the analyzed articles tend to use an inclusive meta-term as a keyword for their studies. Similarly, Cin Şeker (2020b), in her study examining the keywords of graduate theses on listening and speaking skills, concluded that the most frequently used keyword in listening skills was "listening skills" and the most frequently used keyword in speaking skills was "speaking skills". Except for a few keywords used in the studies, it can be said that the frequency of keywords in general is low. This can be explained by the fact that the subjects examined by the authors are different and therefore they prefer keywords specific to their subjects.

When the matching of keywords with the title and abstract is compared, it is seen that most of the keywords -although from different categories- match both the title and abstract. The most common category for matching keywords with both the title and abstract is exact match, while the least common category is all present. Similarly, the categories of variant match and partial match were found to be close in both the title and abstract. Since the title, abstract and keywords are all written by the same authors with the same vocabulary, similarity is inevitable (Schwing et al., 2012). However, the proportions of the category no match in the title and abstract differ. As Strader (2009) points out, this can be explained by the fact that the abstract is not as limited as the title and there are more words in the abstract.

Based on the results obtained in the study, the following suggestions can be developed:

- In the current study, keywords in research articles in the field of academic writing were analyzed. Similarly, keywords in research articles in different fields can be examined.

Akademik Yazma Alanındaki Makalelerde Kullanılan Anahtar Sözcüklerin Başlık ve Özetle Eşleşmelerinin Sistematik İncelenmesi

- The studies examined in this study were limited to the research articles accessed from the "Dergipark" website. In future studies, theses can be examined and comparisons can be made with the results of the current study.

- Hartley and Kostoff (2003) argue that providing a list of categories and subcategories for keywords contributes to the selection of appropriate keywords. In this context, as in some disciplines, a keyword list can be created in the form of Turkish language education (category)/academic writing (subcategory) from which authors can select keywords.